

מלמעלה ונכנסה לארבעה יסודות רעים, שהם אש רוח מים עפר, והם שתוף של נפש הבהמה, משום שהיא שם בלי תורה. שקדם שהנשמה יורדת לגוף בארבעה היסודות הללו, נתנה התורה בלה. ומיד כשנכנסת לגוף, מסתלקת ממנו, וסוד הדבר - אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה'.

אמרה הנשמה, אני מלאה הלכתי לעולם הזה, וכעת ריקם החזירני ה' לגוף הזה. ועם כל זה, אם זכה אדם להתעסק בתורה - היא חברון, שהיא התורה, שהסתלקה מהנשמה - התחברה לה. שהנשמה היא מכסא הכבוד. והתורה שמו של הקדוש ברוך הוא, תורת ה' תמימה. עץ חיים היא למחזיקים בה. ואף על גב שהיא אדם בארץ רעה, כנעני שסוכב אותו יצר הרע, אם יתחזק באותה חברון, היא מתחברת לו. דבר אחר, היא חברון - זו השכינה. אף על גב שהתרחקה מן הקדוש ברוך הוא, היא חברון אליו. כמו שישאל שאומרים (ישעיה כו) ה' אלהינו בעלונו אדנים זולתך. ועם כל זה, לבד בך נזכיר שמך, אף על פי שהתרחק. זהו שכתוב ברח דודי (שיר השירים ח יד), ועם כל זה הלב שלנו והפה שלנו לא נפרד ממך, כפתוב ודמה לך לצבי (שם). כעת אנו מיחדים שמך בכל יום ואומרים שמע ישראל בלב ובפה ובמחשבה.

ומשום זה היא חברון, משום ששכינה לא זזה מן הקדוש ברוך הוא, וישאל מיחדים שמו בכל יום וסובלים כמה מפות עליו, כמו שבארוה הראשונים.

פתח רבי שמעון ואמר, ויהיו חיי שרה מאה שנה מאה שנה - אלו מאה ברכות שנמצאו מחכמה,

דילה, דנחתת מלעלא ועאלת בארבע יסודין בישינ דאנון אש רוח מים עפר ואנון שתופא דנפשא דבעירא, בגין דאיהו תמן בלא אורייתא. דקדם דנשמתא נחתא בגופא בארבע יסודין אלין אתיהיבת אורייתא בלה. ומיד דעאלת בגופא אסתלקת מנה. ורזא דמלה (רות א כא) אני מלאה הלכתי וריקם השיבני ה'.

אמרה נשמתא אנה מלאה אזלנא מהאי עלמא וכען ריקן החזירני ה' בהאי גופא. ועם כל דא אי זכה בר נש לאתעסקא באורייתא היא חברון דהיא אורייתא דאסתלקת מנשמתא אתחברת לה. דנשמתא איהי מפרסי יקרא ואורייתא שמא דקודשא בריך הוא (תהלים יט ח) תורת ה' תמימה. (משלי ג יח) עץ חיים היא למחזיקים בה. ואף על גב דאיהו בר נש בארעא בישא כנעני דאסחר ליה יצר רע אי מתקף בההיא חברון אתחברת ליה.

דבר אחר היא חברון דא שכונתא, אף על גב דאתרחקת מנה דקודשא בריך הוא היא חברון לגבה. כגונא דישראל דאמרין (ישעיה כו) ה' אלהינו בעלונו אדנים זולתך. ועם כל דא לבד בך נזכיר שמך. אף על גב דאתרחק. הדא הוא דכתיב ברח דודי (שיר השירים ח יד). ועם כל דא לבא דידן ופומא דידן לאו אינון אתפרשו מנך כדכתיב, ודמה לך לצבי (שם). כען אנו מיחדין שמך בכל יום ואמרין שמע ישראל בלבא בפומא ובמחשבה.

ובגין דא היא חברון בגין דשכינתא לא זזה מקודשא בריך הוא, וישאל מיחדין שמה בכל יומא וסבלין כמה מכותשין עליה כמה דאוקמוה קדמאין.

פתח רבי שמעון ואמר. ויהיו חיי שרה מאה שנה. אלין מאה ברפאן דאשתכחו

מַחְכְּמָה. וְעֹשְׂרִים שָׁנָה מִסְטָרָא דְכֶתֶר. וְשִׁבַּע שָׁנִים מִסְטָרָא דְאִמָּא עֲלָאָה. וְתַמַּת שָׁרָה בְּקִרְיַת אֶרְבַּע דָּא קִרְיַת שְׁמַע. דְּלֹא מִיתַת הָאִי צְדָקָת עַל יְדֵי גַחַשׁ, אֲלֵא נִפְקַת רוּחָא דִּילָהּ בְּקִרְיַת שְׁמַע בְּאֶרְבַּע אַתְּוֹן הִיא חֲבֵרוֹן, חֲבֵרוֹא דְנִשְׁמַתָּא דִּילָהּ הִיא שְׁכִינְתָּא דְאִיהִי קִרְיַת אֶרְבַּע, אֶרְבַּע אַתְּוֹן דְשִׁמָּא קְדִישָׁא דְאַנּוּן י' יְהוּה. ה' אֱלֹהֵינוּ. ו' יְהוּה. ה' אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד (עב"מ).

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אֵל תֵּרַד מִצְרַיִמָּה וְכוּ' (בראשית כו). פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וַאֲמַר, וַיֵּרָא אֵלָיו ה' - מִצַּד שֶׁל הָאֶסְפֶּקְלָרְיָה שְׁמַאֲרָה כֶּף הוּא ה' בְּכָל סְפִירָה וְסְפִירָה כְּנִשְׁמָה בְּגוּף אָדָם. וּמִצַּד הָעֵמוּד הָאֲמִצְעִי נֹאמַר וַיֵּרָא אֵלָיו ה', הַתְּגִלָּה בְּרוּחַמִּים לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהַתְּגִלָּה לָהֶם בְּנֶאֱלָה שֶׁל גְּלוּת מִצְרַיִם, שֶׁנֹּאמַר בְּה' אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֱךָ אֲנִי וְלֹא שָׂרָף.

אֲדַהְכִּי הָא סְבָא דְסַבִּין אֲזִדְמֵן לְגַבִּי וַאֲמַר, בּוּצִינָא קְדִישָׁא מִסְטָרָא דְנִבּוּאָה כָּל סְפִירָן אַתְּפִלִּין תַּמָּן. אֲבָל שֵׁם י"י הוּא בְּכָל אֲתֵר וְדַאי. אֲבָל נִבּוּאָה דְרִגָּא יְדִיעָה אֵית לָהּ. וְהִכִּי צְלוּתָא כָּל סְפִירָן אַתְּפִלִּין בְּה'. אֲבָל דְרִגָּא יְדִיעָה אֵית לָהּ וְהִכִּי בְּכָל אַנּוּן פִּקּוּדָא כָּל פִּקּוּדָא וּפִקּוּדָא כָּל סְפִירָן אַתְּפִלִּין בְּה'. אֲבָל כָּל חֲדָא וְחֲדָא אֵית לָהּ דְרִגָּא יְדִיעָה. וְשְׁכִינְתָּא אִיהִי מִצְוָה דְכֻלְּהוּ פִּקּוּדִין וְכֵה אַתְּפִלִּין כְּלָהוּ. נְבִיאִים (דף קמז ע"א) וְדַאי נִצְחָ וְהוּד, וְכֵהוּן אַתְּפִלִּין עֵמוּדָא דְאֲמִצְעִיתָא וְשְׁכִינְתָּא. עֵמוּדָא דְאֲמִצְעִיתָא מִתַּמָּן אַתְּקִרִי אֶסְפֶּקְלָרְיָא דְנִהָרָא מִסְטָרָא דְנִצְחָ דְכֵה אִיהִי אֹר צַח. וּבְגִינָה אַתְּמַר (ישעיה נח יא) וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצַחוֹת נַפְשֶׁךָ.

שְׁכִינְתָּא דְאִיהִי מַלְכוּתָא קְדִישָׁא מִסְטָרָא

וְעֹשְׂרִים שָׁנָה מִצַּד הַכֶּתֶר, וְשִׁבַּע שָׁנִים מִצַּד הָאֵם הַעֲלִיּוֹנָה. וְתַמַּת שָׁרָה בְּקִרְיַת אֶרְבַּע - זוֹ קִרְיַת שְׁמַע. שְׁלֹא מִתָּה הַצְּדָקָת הַזֹּו עַל יְדֵי הַנֶּחֱשׁ, אֲלֵא שְׁיִצְאָה רוּחָהּ בְּקִרְיַת שְׁמַע בְּאֶרְבַּע אוֹתִיּוֹת. הִיא חֲבֵרוֹן, חֲבֵרוֹ שֶׁל הַנִּשְׁמָה שְׁלֵה, הִיא הַשְּׁכִינָה, שְׁהִיא קִרְיַת אֶרְבַּע, אֶרְבַּע הָאוֹתִיּוֹת שֶׁל הַשֵּׁם הַקְּדוֹשׁ שְׁהֵם י' יְהוּה. ה' אֱלֹהֵינוּ. ו' יְהוּה. ה' אֶחָד. בְּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד. (עב"מ).

וַיֵּרָא אֵלָיו ה' וַיֹּאמֶר אֵל תֵּרַד מִצְרַיִמָּה וְכוּ' (בראשית כו). פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן וַאֲמַר, וַיֵּרָא אֵלָיו ה' - מִצַּד שֶׁל הָאֶסְפֶּקְלָרְיָה שְׁמַאֲרָה כֶּף הוּא ה' בְּכָל סְפִירָה וְסְפִירָה כְּנִשְׁמָה בְּגוּף אָדָם. וּמִצַּד הָעֵמוּד הָאֲמִצְעִי נֹאמַר וַיֵּרָא אֵלָיו ה', הַתְּגִלָּה בְּרוּחַמִּים לְיִשְׂרָאֵל כְּמוֹ שֶׁהַתְּגִלָּה לָהֶם בְּנֶאֱלָה שֶׁל גְּלוּת מִצְרַיִם, שֶׁנֹּאמַר בְּה' אֲנִי וְלֹא מִלֶּאֱךָ אֲנִי וְלֹא שָׂרָף.

בֵּינְתַיִם הֵנָּה הַזְּמַן שֶׁל הַזְּקֵנִים הַזְּדִמָּן אֵלָיו וַאֲמַר, הַמְּנוּרָה הַקְּדוּשָׁה, מִצַּד הַנִּבּוּאָה כָּל הַסְּפִירוֹת נְכַלְלוֹת שֵׁם, אֲבָל שֵׁם ה' הוּא בְּכָל מְקוֹם וְדַאי. אֲבָל הַנִּבּוּאָה, דְרִגָּה יְדִיעָה יֵשׁ לָהּ, וְכֶף הַתְּפִלָּה כָּל הַסְּפִירוֹת נְכַלְלוֹת בְּה', אֲבָל דְרִגָּה יְדִיעָה יֵשׁ לָהּ. וְכֶף בְּכָל אוֹתָן מִצְוֹת, בְּכָל מִצְוָה וּמִצְוָה כָּל הַסְּפִירוֹת נְכַלְלוֹת בְּה'. אֲבָל כָּל אַחַת וְאַחַת יֵשׁ לָהּ דְרִגָּה יְדִיעָה. וְהַשְּׁכִינָה הִיא הַמִּצְוָה שֶׁל כָּל הַמִּצְוֹת, וְכֵה נְכַלְלִים כָּל הַנְּבִיאִים וְדַאי, נִצְחָ וְהוּד, וְכֵהם נְכַלְלִים הָעֵמוּד הָאֲמִצְעִי וְהַשְּׁכִינָה. הָעֵמוּד הָאֲמִצְעִי, מִשֵּׁם נִקְרָאת הָאֶסְפֶּקְלָרְיָה הַמַּאֲרָה מִצַּד שֶׁנִּצְחָ שְׁבָה הוּא אוֹר צַח, וְכֵשְׁבִילוֹ נֹאמַר וְהִשְׁבִּיעַ בְּצַחְצַחוֹת נַפְשֶׁךָ.

הַשְּׁכִינָה, שְׁהִיא מַלְכוּת הַקְּדוּשָׁה מִצַּד הַהוּד, נִקְרָאת אֶסְפֶּקְלָרְיָה

שלא מאירה, והם כתובים מזה ומזה, וכתוב בו משני עבריהם, והם ימין ושמאל, חסד וגבורה, שבהם שתי ידיים לכתב. והם ה' ה', חמש האצבעות של יד ימין, וחמש האצבעות של יד שמאל. רוח הקדש ו' היא תורה שבכתב, עליהם ה"ה ו', ועם י' שהיא חכמה אתעבדת יהו"ה, והם נצח והוד, שני נביאים, שני כתובים, שני לוחות התורה שנתנו מימין ומשמאל.

העמוד האמצעי הוא תורה שבכתב מימין. מלכות התורה שפעל פה משמאל. והיא אספקלריה המאירה מימין, והיא אספקלריה שלא מאירה משמאל, והם רוח הקדש זכר ונקבה.

מצד הצדיק מתחברים העמוד האמצעי והשכינה בין בתורה בין בכתובים בין בנביאים, ומשום זה כי כל בשמים ובארץ. והרי פרשה שאוחז בשמים ובארץ, שבכל הדרגות הם ימין ושמאל, שאין יחוד וקרבה לקדוש ברוך הוא אלא בצדיק, שהם כאילן שהענפים נפרדים לימין ולשמאל ומתחברים למטה בשרש שהיא אגדה, שהוא הצדיק, עקר היחוד.

וכמו שהצדיק הוא עקר היחוד לקדוש ברוך הוא ושכינתו למטה, כך הוא העמוד האמצעי קרבה ויחוד ועקר לאב ולאם. וכך כמו זה תפלה מעמד ותפלה מישב נכללו בצדיק חי העולמים הכולל שמונה עשרה ברכות של התפלה. ותפלת שחרית ותפלת מנחה הן ימין ושמאל, שם האב והאם, ונכללים בעמוד האמצעי שהוא תפלת ערבית,

דהוד אתקריאת אספקלריא דלא נהרא. ואנון (שמות לה טו) פתובים מזה ומזה. וכתוב בו משני עבריהם ואנון ימינא ושמאלא חסד וגבורה די בהון תרין ידין למכתב. ואנון ה' ה' חמש אצבען דיד ימינא, וחמש אצבען דיד שמאלא. רוחא דקדשא ו' איהו תורה שבכתב עליהו ה"ה ו' ועם י' דהיא חכמה אתעבדת יהו"ה ואנון נצח והוד תרין נביאים, תרין פתובים, תרין לוחין דאורייתא דאתיהיבו מימינא ושמאלא.

עמודא דאמצעיתא איהו אורייתא דבכתב מימינא. מלכות אורייתא דבעל פה משמאלא, ואיהו אספקלריא דנהרא מימינא ואיהי אספקלריא דלא נהרא משמאלא. ואנון רוחא דקדשא דכר ונוקבא.

מסטרא דצדיק מתחברן עמודא דאמצעיתא ושכינתא בין באורייתא בין בפתובים בין בנביאים. ובגין דא (דה"א כט יא) כי כל בשמים ובארץ. והא אוקמוה דאחיד בשמיא ובארעא דבכל דרגין אנון ימינא ושמאלא לית יחודא וקורבא לקודשא בריך הוא אלא בצדיק דאנון פאילנא דענפין מתפרדין לימינא ושמאלא, ומתחדין לתתא בשרש דאיהו אגדה. דאיהו צדיק עקרא דיחודא.

ובגונא דצדיק איהו עקרא דיחודא לקודשא בריך הוא ושכינתא לתתא, הכי איהו עמודא דאמצעיתא קורבא ויחודא ועקרא לאבא ואימא.

והכי פגונא דא תפלה מעמד ותפלה מישב אתפלילו בצדיק חי עלמין פלילא ח"י ברפאן דצלותא, וצלותא דשחרית וצלותא דמנחה אנון ימינא ושמאלא. תמן אבא ואימא